

Represija nad braniteljicama za ljudska prava Napadi, pozivi na linč, hajka protiv Žena u crnom

Mart-april 2014.

Dosije br. 1

I Hronologija/pregled događaja

26. marta 2014.

Protest Žena u crnom - Pamtimo / Kujtojmë

Povodom 15 godina od zločina nad albanskim civilima na Kosovo: Žene u crnom iz Beograda, uz podršku umetničkih kolektiva Art klinike iz Novog Sada i Dah teatra iz Beograda, obeležile su 26. marta, na Trgu Republike, 15 godišnjicu od zločina nad albanskim civilima, mirovnom akcijom "Rekonstrukcija zločina".

U saopštenju je, između ostalog, napisano:

"Kao feminističko-antimilitaristička grupa koja se uvek zalagala protiv svih vidova militarizma, digle smo glas protiv vojne intervencije NATO-a na SRJ, 1999 godine. Razaranja i ljudske žrtve tokom NATO bombardovanja podnelo je celokupno civilno stanovništvo Srbije. Ovom prilikom izražavamo najdublje saosećanje i solidarnost sa porodicama ubijenih – zbog gubitka njihovih najmilijih.

Albansko civilno stanovništvo na Kosovu bilo je izloženo, pored NATO bombardovanja, i etničkom čišćenju od strane režima S. Miloševića. Oružane formacije (MUP Srbije, Vojska Jugoslavije i paravojne jedinice) počinile su nebrojene zločine na Kosovu, koji su kulminirali tokom NATO intervencije: proterivanjem više od 800.000 građana albanske nacionalnosti, uz obavezno oduzimanje dokumenata, zlostavljanje, ubijanje civila i zarobljenika i silovanje žena te uništavanjem kuća, paljevinom svih objekata, pljačkom... Ovom prilikom izražavamo najdublje saosećanje i solidarnost sa porodicama ubijenih – zbog gubitka njihovih najmilijih, neizmerne patnje i beskrajnog poniženja koje im je naneo tadašnji režim Srbije".

Takođe su istaknuti zahtevi da buduća vlada mora da preduzme konkretne korake ka zadovoljavanju pravde i izgradnji poverenja sa žrtvama prethodnog režima na Kosovo, itd. U akciji učestvovalo je oko **35** osoba, akcija je protekla bez incidenata, uz uobičajeno policijsko obezbeđenje.

27. mart 2014.

Portparol protivterorističke jedinice MUP-a Radimir Počuča pozvao je (25. 3.14.) na svom fejsbuk (facebook) statusu huligane da se obračunaju sa mirovnom grupom Žene u crnom, nakon što su one obeležile 15 godina od ratnih zločina srpskih snaga nad kosovskim Albancima:

"Mislim da ovo ne bi trebalo da se održi. Gospodo huligani, Delije, Grobari, radovci, Firmaši, umesto da trošite pesnice između sebe, a veliki ste rodoljubi udužite se i podelite po pički onome kome treba da se da po pički", napisao je Počuča na svom Fejsbuk profilu.

"Žene u crnom su jedino aktivne kada treba pljunuti po Srbiji, ukazivanjem na navodne i nedokazane zločine srpske vojske policije i dobrovoljaca", napisao je on na Fejsbuku.

Počuča je takođe naglasio da on ima pravo na sopstveno mišljenje, bez obzira na to što je zvaničnik policije.

28. mart 2014.

Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srbije (MUP) najoštrije "osuđuje postupak portparola Protivterorističke jedinice MUP-a Radomira Počuče, koji je na svom Fejsbuk nalogu pozvao na linč Žena u crnom", izjavio je državni sekretar tog Ministarstva **Vanja Vukić**. Vukić je agenciji Beta rekao da Počuči ugovor o delu ističe u aprilu i da najverovatnije neće biti produžen. "Počuča je u MUP-u angažovan na ugovor o delu koji mu ističe u aprilu i najverovatnije, odnosno u dogovoru sa Direkcijom policije, taj ugovor mu neće biti produžen. U međuvremenu on je dao izjavu pred disciplinskim starešinom koji će pokrenuti postupak protiv njega... Počuča je svoj stav izneo na privatnom Fejsbuk profilu, ali Ministarstvo najoštrije osuđuje njegov postupak", kazao je Vukić.

Zaštitnik građana **Saša Janković** je oštro osudio poziv na linč "Žena u crnom" i pozvao MUP da reaguje na pisanje portparola Protivterorističke jedinice MUP-a Radomira Počuče. Janković je u izjavi za B92, rekao da očekuje od MUP-a da utvrdi autentičnost Fejsbuk naloga Počuče i inicira krivični i disciplinski postupak protiv njega.

Organizacija SNP "Naši" na svojoj zvaničnoj internet stranici **objavljuje spisak od 30 imena** javnih ličnosti koje optužuju da su 'srbomrsci i izdajnici'. Na spisku su se našli glumci, reditelji, pisci, politički analitičari, novinari.

31. mart 2014.

Komiteta pravnika za ljudska prava/Yucom je, u ime Žena u crnom, pokrenuo krivičnu prijavu protiv portparola Protivterorističke jedinice MUP-a Radomira Počuče "zbog postojanja osnovane sumnje da je izvršio krivično delo "Rasna i druga diskriminacija" iz člana 387. stav 2. i 4. Krivičnog zakonika Republike Srbije". U prijavi se između ostalog navodi: "Iz pretnje i poziva navijačima i huliganima na upotrebu nasilja, vidi se da je ona direktno motivisana zalaganjem organizacije Žena u crnom za ljudska prava i ravnopravnost ljudi. Poziv na nasilje dodatno dobija na težini, s obzirom na to da je upućen od strane zaposlenog u MUP-u Srbije i zakačen javno na njegov Facebook nalog... Ljudi i organizacije koji se bave ljudskim pravima u Srbiji predstavljaju čestu metu napada i pretnji neistomišljenika usled čega su im ugrožena elementarna ljudska prava", itd.

1. april 2014.

Na Facebook "**Online Reporter**" osvanuo je tekst popraćen izmišljenim intervjuom, u kojem se između ostalog kaže da se Radimir Počuča "našao na udaru pretnji ove zloglasne ženske NVO koja najavljuje da će ga javno silovati na Trgu Republike sve dok im Počuča javno ne uputi izvinjenje ili dok ne umre od iznemoglosti". U tom tekstu još stoji:

"Srbija je dozvolila sebi da nam verbalno siluje što je dokaz da fašizam i nacizam u Srbiji

i dalje postoje i da niko ko patološki mrzi Srbe i Srbiju više nije siguran u Beogradu. Počuča je pozvao navijače da nas linčuju a niko ga zbog toga nije ubio..." - kaže Staša Zajović, predsednica Žena u crnom.

I dalje kaže: "Žene u crnom su donele odluku da kidnapuju R. Počuču, i da ga vezanog odvedu na Trg Republike i da ga javno siluju sve dok im on (Počuča) ne uputi javno izvinjenje, opozovu navijače i obeća da neće više reagovati na pojave pljuvanja po Srbiji, Srbima i srpskim žrtvama od strane Žena u crnom".

"S obzirom na činjenicu da nijedna od nas nije bila seksualno aktivna više decenija, mi smo spremne za taj performans i jedva čekamo da ga izvedemo..." zaključuje Zajovička i dodaje da će "ona lično imati tu čast da počne javno silovanje R. Počuče na Trgu Republike 1. aprila sa početkom u 11.55 sati".

Istog dana usledili su na internetu brojni komentari protiv Žena u crnom, od kojih navodimo neke: "metak u celo..."; "treba se sprdati sa ovim vranama u crnom, više su nanele štete Srbiji nego komunisti"; "zbog tih ludača izgubio si posao", "to su bezdušne smrdljive ženetine KURVE! Sve do jednu rasturile brakove i sad bi da rasturaju Srbiju. Treba im se najebati mile mamice..."; "pa ti Zajovička siluješ samu sebe samom svojom pojavom"; "Toliko si ružna da bi te i Frankeštajn preskočio..."; "one su zlo, izmislile su takozvana silovanja po Bosni i Kosmetu, a one bi bile srećne kad bi ih neko silovao..."

4. april 2014

Policija odobrila skup protiv Žena u crnom: "Žene u crnom" dobile su u petak 4. aprila potvrdu Odeljenja za javni red i mir Policijske uprave Beograda da će se ispred zgrade u kojoj su prostorije naše organizacije (Jug Bogdanova 18), u subotu 5. aprila, sa početkom u 14 sati, održati skup Srpskog sabora Zavetnici, u znak podrške portparolu Protivterorističke jedinice MUP Srbije Radovanu Počući koji je pozvao na linč protiv pripadnika naše organizacije.

Iz pouzdanih izvora imamo informacije da skup nije zabranjen, a o pretnjama i o ovom skupu obavestile smo relevantne domaće institucije i međunarodne organizacije", kaže se u našem saopštenju "Jezik linča prethodi linču" povodom najavljanog protesta Srpskog sabora Zavetnici.

5. april 2014.

Protest ultradesničarskog pokreta "Srpski sabor Zavetnici": u znak podrške Radomiru Počući, a protiv Žena u crnom, u blizini prostorija „Žena u crnom“. Celo područje je bilo blokirano. Demonstranti su zahtevali da se u Srbiji donese zakon kojim bi se nevladinim organizacijama, po ugledu na Rusku Federaciju, zabranilo delovanje. Na protestu je učestvovalo oko trideset osoba, a dvostruko više je bilo jako naoružanih policijaca. Policija je blokirala prilaze Zelenom vencu, legitimisala stanare i dodatno, a upravo zbog propuštanja da se zabrani takav skup zavetnika, uznemirila javnost. Ukratko, stanare je uznemirilo ogromno prisustvo policije ispred i u zgradi tokom protesta.

Evo nekih od izjava koje su za medije dali stanari/ke:

- Jako sam uplašen i mislim da smo svi mi koji živimo u ovoj zgradi ugroženi. Svakog dana može da se desi da neko dobije ideju da baci bombu na njih...- kaže jedan od stanara.
- Vraćala sam se iz škole i jedva uspela da priđem zgradi a kada sam ušla, jedan od policijaca me je ispratio do stana. Iako su one (ŽuC) okačile obaveštenje prethodnog dana i napisale da nas sa 'žaljenjem obaveštavaju da će se održati potst ispred naše zgrade" nisam očekivala da će to biti baš tako ozbiljno - rekla je za medije jedna od stanarki.
- Mi se bojimo, jer ako napadnu Žene u crnom i njima zapale stan, zapaliće i nama. Toga se i bojimo – kazao je drugi stanar.

5. april 2014.

Pozivi na ubistvo i likvidaciju aktivistkinja Žena u crnom: na Facebook stranici online časopisa "PressOnline" pojavio se sledeći poziv korisnika FB pod imenom Aleksandar Balaban: "Pod hitno ih likvidirati. Nudim 100 000 evra po glavi kurvi onome ko ih likvidira...jedini uslov je da ih se zakolje nazubljenim i tupim nožem... ponuda traje dok god su žive..."

Usledili su brutalni, nasilni, mizogini komentari protiv Žena u crnom sa zahtevom da 'se zabrane Žene u crnom i sve NVO..." itd.

Aktivistkinje ŽuC-a 5. i 6. aprila bile u Bosni i Hercegovini, gde su sa ženama Srebrenice i sličnih udruženja održale ranije zakazani mirovni skup.

7. april 2014.

Hapšenje vođe organizacije Srpski narodni pokret "Naši" i bivši portparol protivterorističke jedinice MUP-a Srbije: privedeni su u Tužilaštvo za visokotehnološki kriminal. Oni su privedeni zbog pravljenja "spiska najvećih srbomrzaca", kao i zbog izjave R. Počuće protiv Žena u crnom. R. Počući i Ivanu Ivanoviću, pripadniku organizacije "Naši" određen je pritvor do 30 dana. Ivanović je 15. aprila pušten iz pritvora, dok se počuča još uvek nalazi u pritvoru.

Tužilaštvo za visokotehnološki kriminal MUP-a Srbije pokrenulo je predistražni postupak povodom poruke na Fejsbuku koja se odnosi na udruženje "Žene u crnom", kao i povodom spiska takozvanih "najvećih srbomrzaca" među javnim ličnostima koji je objavljen na sajtu pokreta "Naši",

Saslušanje aktivistkinja Žena u crnom: Odeljenje za borbu protiv visokotehnološkog kriminala MUP-a Srbije pozvalo je Stašu Zajović povodom krivične prijave podnete protiv R. Počuće; ona je u prisustvu advokatkinje Kristine Todorović (Komitet pravnika za ljudska prava) dala izjavu.

Zbog stalnih pretnji ŽuC-a MUP je poslao u zgradu u kojoj se nalaze prostorije celodnevnu patrolu, koja se zadržala i 8. aprila.

8. april 2014.

Saslušanje aktivistkinja Žena u crnom: Odeljenje za borbu protiv visokotehnološkog kriminala MUP-a Srbije pozvalo je Ljiljanu Radovanović i Violetu Đikanović a povodom krivične prijave podnete protiv R. Počuće. Aktivistkinje su u prisustvu advokatkinje Kristine Todorović (Komitet pravnika za ljudska prava) dale izjavu.

Kampanja za iseljavanje Žena u crnom: Posledica nezabranjivanja skupa je informacija da stanari zgrade žele da peticijom isele Žene u crnom iz sedišta. Na sajtu "Srpski sabor zavetnici" pojavila se i ta informacija, jer su predstavnici stanara upravo od njih tražili pomoć. U saopštenju kažu da će "Srpski sabor zavetnici podržati borbu stanara u Jug Bogdanovoj 18 da se oslobode NVO "Žene u crnom" i pružićemo im pravnu i svaku drugu vrstu pomoći u toj borbi".

Valja napomenuti da Žene u crnom iznajmljuju stan u ovoj zgradi od 1997. i da sa komšijama imaju veoma dobar odnos. Međutim, atmosfera linča protiv ŽuC-a doprinela je tome da se mnogi od stanara u zgradi u kojoj se nalaze prostorije ŽuC-a osećaju veoma uznemiranim, a neki su pod uticajem organizacije "Srpski sabor Zavetnici". U tom smislu predsednik skupštine stanara izjavljuje: "Posle ovog intervjua od sinoć, 7. aprila 2014. godine, koji su dale ova vaša (Staša Zajović) i Sonja Biserko, na vestima televizije B92, biće nam još gore, a pogotovu posle odluke suda da Radomir Počuća bude u pritvoru mesec dana. To će pojačati napade na vas, to jest na nas. Ja nisam siguran da li će mi neko razbiti prozor ili ući u stan kada su mi deca sama. Mi ćemo se obratiti peticijom i ombudsmanu i drugima da vi izađete odavde..."

Hajki protiv ŽuC-a svakodnevno se pridružuju i brojni štampani mediji - tabloidi nasovima kao "Žene u crnom niko ne voli, iselite iz odavde", "Žene u crnom žale albanske žrtve, a srpske ih ne zanimaju", "Učinićemo sve da Žene u crnom napuste zgradu..."

11. i 14. aprila 2014.

Više javno tužilaštvo pokrenulo predistražni postupak protiv osumnjičenog Radomira Počuće: ispitivanje svedokinja – aktivistkinja ŽuC-a Ljiljane Radovanović, Violete Đikanović i Staše Zajović radi prikupljanja dokaza protiv R. Počuće zbog krivičnog dela ugrožavanja sigurnosti. Davanje izjava aktivistkinja ŽuC-a uvek je obavljano u prisustvu advokatice Kristine Todorović.

Važno je napomenuti da je kvalifikacija krivičnog dela preinačena u krivično delo ugrožavanja sigurnosti, za koje je zaprećena niža kazna od krivičnog dela navedenog u prijavi koju je i u ime Žena u crnom pokrenuo Komitet pravnika za ljudska prava. Pravni tim ŽuC-a sastavljen od istaknutih pravnih stručnjaka/kinja izjasniće se o ovome uskoro.

Nastavljena internetska hajka, koju predvode navijači i zvezde rijalitija i slične.

II Reakcije javnosti

Organizacija za ljudska prava – lokalnih i međunarodnih, predstavnici međunarodnih i nacionalnih institucija, političkih partija...

Civilno društvo Srbije je odmah pokazalo jasnu podršku Ženama u crnom. Akcije solidarne podrške su brojne, što potvrđuje ugled koji Žene u crnom uživaju unutar zajednice organizacija civilnog društva/OCD, ali i radi odbrane vlastitog opstanka i dostojanstva. Navodimo neke od njih:

- **Centar za evroatlantske studije/CEAS i Komitet pravnika za ljudska prava**/Yucom su 28. marta uputile apel sa najoštrijom osudom "poziva na linč od strane potparola protivterorističke jedinice MUP - a, Radomira Počuće a protiv Žena u crnom",

uz podršku podnošenju krivične prijave od strane Komiteta pravnika za ljudska prava (YUCOM). Takođe se naglašava da su brojni dosadašnji napadi na Žene u crnom ostali nekažnjeni i da se "navijačke grupe, a zapravo paravojne formacije, koriste se u obračunima sa političkim i vrednosnim oponentima vlasti". Ovom apelu su se pridružile desetina OCD iz Srbije, ali iz celog regiona. Na sastanku OCD u prostorijama ŽuC-a formirana su četiri tima: pravni, promotivni, tim za logistiku i tim za pripremu ulične/protestne akcije sa umetničkim udruženjima. O svim akcijama ćemo javnost blagovremeno informisati.

- **Amnesti international**/Amnesty International je osudio (28.3.) pozive na linč ŽuC-a i pozvala Aleksandra Vučića, prvog potpredsednika Vlade Srbije da "javno osudi poziv na linč Žena u crnom kako bi svi pripadnici policije bili svesni međunarodne obaveze Srbije da istraži odgovornost svih za koje se osnovano sumnja da su umešani u zločine. Al smatraju da postoji "hitna potreba da srpska vlada iskaže političku volju za hvatanje u koštac s nekažnjivošću za zločine počinjene tokom sukoba na Kosovu".
- **Predstavnici/e međunarodnih institucija** su se takođe oglasile izrazivši svoju ogorčenost napadima uz podršku a to su pre svega: Luca Bianconi, prvi sekretar i šef političkog odeljenja delegacije EU u Republici Srbiji i Marija Rauš, predstavnic UN za ljudska prava u Srbiji.
- **Savez antifašista Srbije**, u svom saopštenju (3.4.) smatra da su pozivi na linč (Žena u crnom) napadi su na sve antifašiste, na svi ljude koji se bore za istinu o počinjenim zločinima i da se sve to "opravdano može smatrati smišljenom i organizovanom kampanjom ekstremno desničarske provincije".
- **Libertarijanski klub Libek** zatražio je hitnu smenu portparola antiterorističke jedinice MUP-a Srbije zbog poziva na linč pripadnica nevladine organizacije Žene u crnom. Libek smatra da bi nekažnjavanje ovog čina portparola MUP-ove jedinice predstavljalo opasan presedan, kojim bi se otvorila vrata ekstremizmu širih razmera, jer bi na taj način postalo jasno da Vlada Republike Srbije, posredno ili neposredno, podstiče na nasilje umesto da svoje građane obezbeđuje od nasilja.
- **Zaštitnik građana Saša Janković** oštro je osudio (28.3.) poziv na linč "Žena u crnom" i pozvao MUP da reaguje na pisanje portparola Protivteroristicke jedinice MUP-a Radomira Počučić. Janković je izjavio da očekuje od MUP-a da inicira krivični i disciplinski postupak protiv njega. Janković je takođe 28. marta odmah nazvao Stašu Zajović u znak podrške.
- **Poverenica za zaštitu ravnopravnosti Nevena Petrušić** najoštrije je danas osudila objavljivanje spiska javnih ličnosti koji je organizacija Srpski narodni pokret (SNP) "Naši" označila "srbomrzcima i izdajnicima", kao i poziv na linč nevladine organizacije Žene u crnom.
- **Branko Ružić, ministar bez portfelja u tehničkoj Vladi Srbije** zadužen za evropske integracije i predsednik Izvršnog odbora Socijalističke partije Srbije (SPS), osudio je danas pretnje smrću članovima Gej strejt alijanse (GSA) i poziv na nasilje protiv aktivista nevladine organizacije Žene u crnom (4. 4.)
- **Liga socijaldemokrata Vojvodine (LSV)** pozvala je Ministarstvo unutrašnjih poslova Srbije da *sankcioniše nadležne u MUP-u koji nisu zabranili današnji protest "Zavetnika" i navode da "činjenica da taj protest nije zabranjen govori da u MUP-u još ima onih koji ne vide ništa sporno u pozivu navijačkim grupama da se ujedine u nasilju nad "Ženama u crnom" (5.4.), itd.*

III Politički kontekst

– okolnosti u kojima se dešava nasilje nad braniteljicama ljudskih prava

Od početka rada Žena u crnom (1991) suočavaju se sa raznim vidovima represije, kako na administrativno-državnom tako i na društveno-kulturnom planu.

Najveći broj činova nasilja i represije nad Ženama u crnom vezan je odnos prema ratu, ratnim zločinima, suočavanju sa zločinačkom prošlošću - kao ženska mirovna grupa najviše problema smo imale zbog našeg insistiranja na svim nivoima odgovornosti za rat i ratne zločine počinjene u naše ime. To se desilo i ovog puta, nakon naše akcije 26. marta 2014. "Pamtimo zločine na Kosovu". Međutim, veoma često smo bile i sada smo mete napada zbog naših zalaganja za ljudska prava drugih i različitih (u etničkom, političkom, seksualnom pogledu).

Vidovi represije su kontinuirani i učestali – u vreme Miloševićevog režima uz fizičke napade na aktivistkinje, glavni vidovi represije bili su: informativni razgovori, pretresi stanova aktivistkinja i prostorija ŽuC-a, nezakonita hapšenja, rasposivanje poternica, privođenja, administrativne zabrane, nakon 5. oktobra se sve do današnjih dana beleže napadi na prostorije, pretnje smrću, organizovane hajke, crne liste, pozivi na linč...

Počinioci nasilja su državni i nedržavni akteri – dok je do 2000. državni aparat vršio represiju direktno, u kasnijem periodu nasilje vrše navijačke grupe, klerofašističke, neonacističke organizacije podstaknute, podržane ili pak, tolerisane od određenih delova vlasti. U ovom slučaju počinitelj (R. Počuča, portparol protivterorističke jedinice MUP-a Srbije je bio državni službenik, a nakon njegovog smenjivanja usledilo je brutalno i otvoreno nasilje nad Ženama u crnom od strane profašističkih grupa i pojedinaca. To svedoči o pervertiranom vrednosnom sistemu, o vrednosno-političkom kontinuitetu u kojem su počinioci nasilja, oni koji glorifikuju ratne zločine i dalje 'heroji i patriote', dok braniteljke ljudskih prava, antifašisti/kinje bivaju kvalifikovane kao "izdajnice", "ekstremistkinje" pa i "kriminalke". Dakle, izvor nasilja i sistem represije je bio i ostao vertikalni i horizontalni.

Nekažnjeno i nekažljivo nasilje - iako smo pokretale krivične prijave, ni u jednom od navedenih slučajeva Tužilaštvo se nije oglasilo, ni u jednom od slučajeva napada i represije država nije adekvatno reagovala. I u ovom poslednjem slučaju napada, tužilaštvo nije reagovalo po službenoj dužnosti, već su Žene u crnom podnele i krivičnu prijavu.

Opravađanje i optuživanje žrtava nasilja umesto počinioca nasilja – umesto zabrane skupa "Srpskog sabora Zavetnici" jer je povod bio podrška počiniocu nasilja R. Počuči, stvorena je atmosfera straha i nesigurnosti. Jačanje policijskih ovlašćenja u takvoj atmosferi otvorilo je prostor za zloupotrebe tako da su žrtve zloupotrebe slobode okupljanja i policijskih ovlašćenja zapravo Žene u crnom. Peticija stanara za iseljenje ŽuC-a izgleda kao logična posledica dozvoljenog skupa profašista, i možda ukazuje na nameru nadležnih organa da obračun sa aktivistkinjama kao nepoželjnim u društvu Srbije.

Stigmatizacija i demonizacija Žena u crnom - braniteljke ljudskih prava - predstavlja način proterivanja, isključivanja, izгона iz zajednice i društva onih koji se ne uklapaju u nacionalni konsenzus, one koje izražavaju solidarnost sa drugima, a posebno sa žrtvama zločina počinjenih u naše ime. Time se opravdava i legitimise nasilje nad drugačije mislećim, a cilj je da se putem demonizacije i zastrašivanja 'odstrane' od ostalog dela stanovništva. To je matrica svakog autoritarnog režima – ne radi se samo u pretvaranju žrtava u krivce, tj. žrtve su uvek krive i odgovorne za nasilje koje se vrši nad njima – nego i o izjednačavanju dijametralno suprotnih političkih i vrednosnih tendencija – fašista i antifašistkinja, nasilnih i nenasilnih, itd. – kao istovetnih i jednako opasnih. To je u slučaju Srbije, vezano za nacionalističko-militarističke ideologije, za poricanje i relativizacije zločina od strane srpskog režima.

Napadi imaju izrazitu mizoginu konotaciju, na nasilje nad Ženama u crnom pozivaju muškarci, ali su veoma često i žene u funkciji instrumenata represije.

Optužbe za 'nacionalnu izdaju' - posebno u društvenim mrežama, stvaraju klimu za odstrel i linč pojedinih braniteljki. Ovo je, kao i u mnogim drugim slučajevima napada na ŽuC vezano sa pitanjem Kosova, dok najviši predstavnici Srbije vode pregovore sa predstavnicima države Kosovo. Jednu poruku vlasti šalju ka vani, ka EU, drugu ka unutra - traže se 'žrtveni jarci' za opravdađanje državne politike. Jedina promena na bolje je u tome što Srbija nije više u stanju da remeti mir i razvoj svoje okoline i suseda – efekti srpskog nacionalizma su koncentrisani u Srbiji, na 'unutrašnje neprijatelje i izdajnike/ce'.

Nacionalizam je sad u nekoj vrsti defanzive, ali nije pobeđen, a nažalost, ne postoji kritična masa u društvu koja može da preuzme drugačiju matricu političkog razmišljanja.

Institucije vezane za vladu Srbije vrlo su kooperativne ili bolje rečeno, poslušne, u odnosima sa međunarodnom zajednicom. S jedne strane, ispunjavaju sve međunarodne instrukcije radi održanja na vlasti, ali s druge, da bi održali 'patriotski imidž' kod birača, blagonaklono gledaju na nasilje prema braniteljicama ljudskih prava ili ga čak i opravdavaju.

Postavlja se pitanje da li će tužilaštvo, koje je sada prvi puta pokrenulo postupak, sprovesti postupak u duhu zakona ili će se ceo slučaj zabašuriti, kao što se u nekim analognim situacijama znalo događati.

Priredila: **Stasa Zajović**

Žene u crnom, Beograd 23. april 2014.

